

GENERAL MICHAŁ TOKARZEWSKI-KARASZEWICZ – TWÓRCA SŁUŻBY ZWYCIĘSTWU POLSKI

5 stycznia 1893 roku, we Lwowie urodził się Michał Tokarzewski-Karaszewicz. Późniejszy generał broni Wojska Polskiego, wolnomularz, teozof, duchowny Kościoła liberalnokatolickiego. Twórca i dowódca organizacji wojskowej – Służby Zwycięstwu Polski, która była pierwszą organizacją konspiracyjną w okupowanej Polsce...

Michał Karaszewicz – Tokarzewski, oficer legionowy / Źródło: NAC, sygn. 22-44-1

Swoją przygodę z wojskiem rozpoczął w 1910 r., gdy przystąpił do Związku Walki Czynnej oraz Związku Strzeleckiego. W 1913 r. ukończył kurs oficerski i został odznaczony przez komendanta Związku Strzeleckiego Józefa Piłsudskiego elitarną odznaką – tzw. Parasolem. W sierpniu 1914 r. wstąpił do Legionów Polskich, gdzie walczył aż do kryzysu przysięgowego w lipcu 1917 r.

W listopadzie 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego i w stopniu podpułkownika dowodził 5. pułkiem piechoty Legionów. Był dowódcą oddziałów idących z odsieczą do Lwowa. Podczas wojny polsko-sowieckiej w kwietniu 1919 r. stojąc na czele brygady uczestniczył w operacji wileńskiej. Następnie brał udział w działaniach na froncie litewsko-białoruskim. W 1924 r. mianowany został gen. brygady, tym samym stał się najmłodszym generałem II Rzeczypospolitej.

XIV Zjazd Legionistów w Krakowie w 1937 roku (Tokarzewski-Karaszewicz – drugi od prawej strony / Źródło: NAC, sygn. 1-P-1611-33

We wrześniu 1939 r. gen. M. Karaszewicz-Tokarzewski dowodził Grupą Operacyjną wchodzącą w skład Armii „Pomorze”. Po przedarciu się do oblężonej Warszawy, w przeddzień kapitulacji tworzy organizację Służba Zwycięstwu Polski – pierwszą organizację niepodległościową w kraju, przemianowanej później w ZWZ i AK. Po aresztowaniu przez NKWD na początku 1940 r. zesłany do łagru w okolicach Archangielska. Po wyjściu na wolność w sierpniu 1941 r. objął dowództwo 6. Dywizji Piechoty „Lwów” w Armii Polskiej organizowanej przez gen. Władysława Andersa w Związku Sowieckim. Od marca 1943 r. do grudnia 1944 r. był zastępcą dowódcy Armii Polskiej na Wschodzie.

Po demobilizacji w 1947 r. pozostał w Wielkiej Brytanii i zamieszkał w Londynie. Brał czynny udział w życiu polskiej emigracji, aktywnie działając na rzecz polskich kombatantów. Był m.in. członkiem Głównej Komisji Skarbu Narodowego RP na Uchodźstwie. W 1954 r. został mianowany przez prezydenta Augusta Zaleskiego Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych i Ministrem Obrony Narodowej.

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 21-154

Wyżsi dowódcy Armii Polskiej w ZSRR. W pierwszym rzędzie od lewej: gen. Michał Karaszewicz-Tokarzewski, gen. Władysław Anders – dowódca Armii, gen. Mieczysław Boruta-Spiechowicz. W drugim rzędzie od lewej: gen. Zygmunt Bohusz-Szyszko, płk dypl. Leopold Okulicki / Źródło: NAC, sygn. 21-154

Gen. Michał Tokarzewski-Karaszewicz (1944 r.) / Źródło: NAC, sygn. 37-447

Zmarł 22 maja 1964 r. w Casablance. Pierwotnie został pochowany na cmentarzu Brompton w Londynie, skąd we wrześniu 1992 r. ekshumowano jego prochy i przeniesiono na cmentarz Powązkowski w Warszawie, gdzie spoczął przy pomniku Gloria Victis.

Michał Tokarzewski-Karaszewicz odznaczony był m.in.: Orderem Virtuti Militari kl. II i V, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Orderem Polonia Restituta kl. III i IV, czterokrotnie Krzyżem Walecznych oraz dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami.

WYKORZYSTANO: NOWASTRATEGIA.ORG.PL